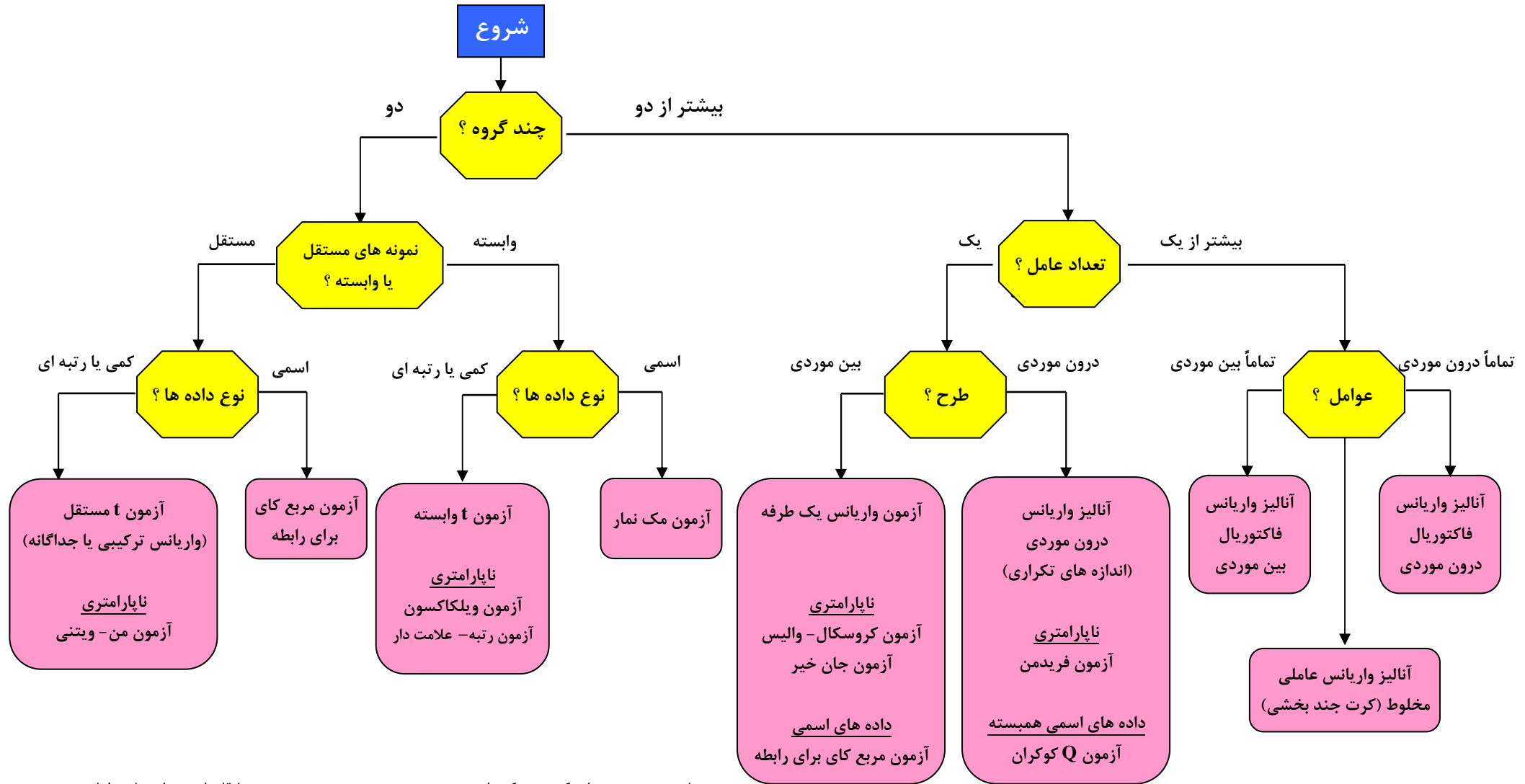

نمودار تصمیم‌گیری برای انتخاب آزمون مناسب

برای بررسی تفاوت‌های موجود بین میانگین‌ها

مقایسات بعد از ANOVA :

الف) روش توکی (Tukey) :

با این روش می توان مقایسات زوجی را انجام داد همچنین پژوهشگر می تواند تمام میانگین ها را دو به دو مقایسه کند. دقیق ترین و بهترین آزمون در مقایسات زوجی (بین هر دو میانگین) است.

ب) روش شفه (Scheffe) :

با این روش می توان مقایسات میانگین قبل با بعد را انجام داد همچنین پژوهشگر می تواند تمام میانگین ها را دو به دو مقایسه کند. انعطاف پذیری زیاد نسبت به سایر روشها دارد. بهترین آزمون در مقایسات غیرزوجی است.

ج) روش نیومن کلز (Newman – Keuls Procedure) :

با این روش آزمون تفاوت بین میانگینها مرحله به مرحله صورت می گیرد و تنها در مقایسات زوجی استفاده می شود. ولی با این روش نمی توان فاصله اطمینان برای تفاوت میانگینها ایجاد نمود. بعد از روش توکی، دقیق ترین و بهترین آزمون در مقایسات زوجی (بین هر دو میانگین) است.

د) روش دانن (Dunnets Procedure) :

این روش تنها در شرایطی که پژوهشگر بخواهد میانگین چندین تیمار را با یک میانگین شاهد مقایسه نماید، قابل استفاده است و لذا مقایسات بین میانگین ها مجاز نیست. بهترین آزمون در مقایسه چند میانگین با یک میانگین (و نیازی به سایر مقایسات نیست) می باشد.

روشهایی که آماردانان استفاده از آنها را معمولاً توصیه نمی کنند :

(۱) آزمون دانکن

(۲) آزمون کمترین تفاوت معنی دار (LSD)

آزمون مناسب برای مقایسه نسبت ها :

مقایسه نسبت دو گروه وابسته : آزمون مک نمار

مقایسه نسبت دو گروه مستقل : روش توزیع Z ، آزمون کای مربع

مقایسه نسبت سه گروه مستقل : آزمون کای مربع

مقایسه نسبت مشاهده شده درباره یک گروه : آزمون دوجمله ای